

Datum advies: 16 mei 2011

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

_____ ,
geboren op
wonende te
klaagster,

tegen:

_____ ,
ingetreden in de congregatie van Fraters CMM
(Fraters van Tilburg) op
op _____ overleden,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen de aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift, met bijlagen, is op 12 januari 2011 ontvangen. Bij brief van 22 februari 2011 heeft de Algemene Overste van de Fraters CMM (Fraters van Tilburg),
op de klacht gereageerd.

Op 11 april 2011 heeft te Utrecht een zitting achter gesloten deuren plaatsgevonden. Klaagster is verschenen, bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. _____ advocaat te
. Namens aangeklaagde is verschenen _____ voornoemd. Partijen hebben hun standpunten in aanwezigheid van elkaar mondeling toegelicht.

2. De klacht

2.1 In het schooljaar _____ zat klaagster (11 jaar oud) in de 6^e klas van de _____ in _____ Aangeklaagde was de onderwijzer van die klas.

Klaagster heeft gedurende genoemd schooljaar seksuele handelingen moeten ondergaan als- ook seksueel getinte toenaderingen en uitlatingen van aangeklaagde moeten dulden. Klaag- ster meent dat hierdoor zowel haar geestelijke als haar lichamelijke integriteit is geschonden.

2.2 Klaagster kreeg in de 6^e klas tijdens de lunchpauze vrijwel dagelijks bijles van aange- klaagde. De deur van de klas werd dan gesloten, waarna klaagster werd opgedragen om op het podium te komen staan naast aangeklaagde. Aangeklaagde legde dan steevast zijn arm om klaagster heen waarbij hij met zijn hand de linkerborst en de linkerkant van het lichaam van klaagster betastte. Klaagster vond de betasting door aangeklaagde zeer onaangenaam, maar was vrij onderdanig en (te) bang om te reageren. Tijdens de bijlessen sprak aange- klaagde veel en graag over seksueel getinte onderwerpen. Door een verhaal van aangeklaag- de was klaagster er van overtuigd dat seks heel erg “vies” was.

Aangeklaagde sprak ook in de plenaire lessen bijzonder veel over seks. Hij had in de klas een “vragenbus” neergezet, waarin de leerlingen vragen moesten deponeren uitsluitend met be- trekking tot het onderwerp seks.

Op een bepaald moment bevond klaagster zich, samen met aangeklaagde, in zijn slaapkamer van het fraterhuis. De reden hiervoor weet klaagster niet meer. Wat klaagster zich vooral herinnert, is dat op het bed van aangeklaagde - keurig op een rijtje uitgestald – seksboekjes lagen. Klaagster hield een uitermate onaangenaam gevoel over aan de confrontatie daarmee.

In _____ was klaagster samen met haar klasgenootje _____ . uitgekozen om als Zwarte Piet verkleed mee te doen aan de Sinterklaas bijeenkomst. Na afloop nam aange- klaagde de Zwarte Pieten mee naar het fraterhuis. De meisjes werden in een badkamer geleid. Klaagster moest zich van aangeklaagde uitkleden en in de badkuip gaan staan. Aangeklaagde heeft vervolgens met een washandje haar hele lichaam gewassen. Klaagster durfde hier niet tegen in te gaan.

Na de 6^e klas werden klaagster en [] gevraagd om nog een keer als Zwarte Piet op te treden. Gezien de eerdere gebeurtenissen - ook [] moest zich het jaar er voor uitkleden, waarna zij werd gewassen door aangeklaagde -, maakten zij toen met elkaar de afspraak dat mocht een en ander zich herhalen, zij zouden weigeren bloot in de badkuip te gaan staan. Toen aangeklaagde klaagster opnieuw opdroeg zich uit te kleden, heeft klaagster gezegd dat zij alleen haar gezicht even hoefde te wassen. Klaagster heeft, toen aangeklaagde de badkamer uitliep, de badkamerdeur op slot gedraaid. Toen aangeklaagde dit ontdekte, heeft hij eerst op de deur gebonsd en vervolgens het slot van buitenaf open gemaakt. Klaagster herinnert zich dat zij in paniek begon te gillen en langs aangeklaagde het fraterhuis is uitgerend. Klaagster kwam overstuur thuis, waarna zij het hele verhaal heeft verteld aan haar moeder.

2.3 De gebeurtenissen hebben een grote invloed gehad op de ontwikkeling en het verdere leven van klaagster, vooral in de relationele en seksuele sfeer. Klaagster wilde steeds de totale controle houden, hetgeen klaagster menig relatie heeft gekost. Nog jaren na de gebeurtenissen leefde klaagster met de niet weg te stoppen gedachte dat seks heel vies en slecht was. Dit had ook lichamelijke gevolgen. Bij klaagster is vaginisme vastgesteld, waarvoor zij is behandeld.

Klaagster heeft verschillende keren therapieën moeten ondergaan, waaronder in []-dagopname gedurende een half jaar. Onlangs is klaagster opnieuw gestart met therapie.

2.4 Klaagster wenst gebruik te maken van de mogelijkheid om vergoeding te vragen van de kosten van de gevolgde therapieën. Klaagster zou het tevens op prijs stellen om een tegemoetkoming te krijgen ter zake van de door haar gemaakte reiskosten en de door haar bestede tijd.

Klaagster vindt het bijna ondraaglijk dat haar leven zo lang en zo hevig is bepaald door wat een leraar op een lagere school haar – in een omgeving waarin zij veilig zou moeten zijn – heeft aangedaan. Klaagster wenst erkenning van hetgeen haar is overkomen alsmede erkenning dat haar dit nooit had mogen worden aangedaan.

2.5 Onlangs is klaagster bekend geworden dat aangeklaagde de zilveren legpenning van [] heeft ontvangen alsook namens de Koningin de eremedaille en dat in []

het [redacted] een gedenkplaat hangt waarop ook de naam van aangeklaagde wordt vermeld. Tenslotte is klaagster ter ore gekomen dat aangeklaagde binnenkort door de fanfare wegens het [redacted] zal worden geëerd. Klaagster vindt het bijzonder moeilijk dat degene die haar heeft misbruikt en een enorm negatieve invloed op haar verdere leven heeft gehad, (al) deze eer te beurt valt. Klaagster zou het waarderen als het bevoegd gezag bevordert dat hiertegen de gepaste stappen worden genomen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. In het verweerschrift wordt verwezen naar archiefonderzoek en informatie van enkele nog in leven zijnde congregatieleden die aangeklaagde nog hebben gekend. Daaruit wordt geconcludeerd dat er geen aanwijzingen zijn voor door aangeklaagde op enig moment jegens een of meer minderjarigen gepleegd seksueel misbruik. Wel wordt in het verweerschrift verteld dat het toenmalige hoofd der school, [redacted] een opmerking aan het adres van aangeklaagde gemaakt heeft, omdat tijdens een kamp een meisje bij aangeklaagde naar de caravan kwam. Aangeklaagde is na deze opmerking hierover, hiermee opgehouden.

[redacted] heeft kennis genomen van de in het klaagschrift bijgevoegde getuigenissen van enkele medeleerlingen van klaagster van die tijd. Mocht aangenomen worden dat het misbruik heeft plaatsgevonden, dan had dit nooit mogen gebeuren. Aangeklaagde heeft in dat geval niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbaarheid van klaagster. De congregatie wil dan ook de pijn die klaagster heeft ervaren erkennen en oprechte verontschuldigen aanbieden.

De congregatie is, indien geadviseerd wordt de klacht gegrond te verklaren, bereid om afspraken te maken over vergoeding van kosten van therapie e.d. en wil in overleg treden met klaagster om te bezien wat de beste weg is ten aanzien van alle eer die aangeklaagde kreeg (en wellicht nog krijgt) van de

4. De beoordeling

4.1. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.2. Er zijn veertig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Mede door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

De klacht omvat een drietal (reeksen van) gebeurtenissen, waarbij ten aanzien van de twee eerstgenoemde gebeurtenissen sprake is van geen of onvoldoende steunbewijs.

4.3 Naar het oordeel van de BAC is wel voldoende aannemelijk geworden dat aangeklaagde jegens klaagster seksueel misbruik heeft gepleegd door haar na het Zwarte Piet optreden in een badkamer over haar gehele (naakte) lichaam te betasten. De BAC is hiervan overtuigd geraakt, niet alleen door de gedetailleerde wijze waarop klaagster haar verhaal heeft verteld, maar ook door hetgeen naar voren is gekomen in de bij het klaagschrift gevoegde verklaringen van oud-klasgenoten van klaagster. De BAC acht de inhoud van die verklaringen dienstig als steunbewijs voor de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klaagster door aangeklaagde.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde van klaagster met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was tijdens het misbruik pas elf jaar oud. Aangeklaagde was voor haar een vertrouwenspersoon.

4.5 Nu aangeklaagde is overleden is er geen mogelijkheid meer tot het opleggen van maatregelen tegen hem. Het advies van de BAC zal zich dan ook concentreren op de hulpverleningsmogelijkheden jegens klaagster. De BAC verwacht dat erkenning van het misbruik door de Congregatie zal bijdragen aan de verwerking van een en ander door klaagster. Gelet op haar verantwoordelijkheid, juist ook tegenover het slachtoffer, en gelet op haar pastorale (hulp)taak, mag van de Congregatie worden verwacht dat zij haar uiterste best zal doen te onderzoeken op welke wijze zij thans nog klaagster kan bijstaan. heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn verweerschrift en ter zitting begrip te tonen en spijt te betuigen voor wat klaagster is aangedaan.

4.6 Over het verzoek van klaagster om financiële genoegdoening kan de BAC niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal een onafhankelijke financiële commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding. Ter zitting is gebleken dat de Congregatie bereid is tot een gesprek en tot het leveren van een bijdrage in de gemaakte kosten. Dit wordt van de kant van de BAC ondersteund.

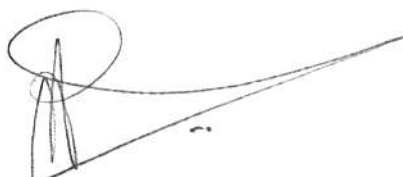
4.7 Voor een advies aan de Congregatie om te bevorderen dat het door derden aan aangeklaagde geleverde of nog te leveren eerbetoon wordt geredresseerd respectievelijk wordt voorkomen, acht de BAC geen plaats, aangezien het eerbetoon in een te ver verwijderd verband staat van hetgeen door aangeklaagde aan klaagster is aangedaan.

Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, zal de BAC als volgt adviseren.

5. Het advies

De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de Algemene overste van de Congregatie Fraters CMM te Tilburg de klacht gegrond te verklaren en adviseert zoals hiervoor in 4.5 en 4.6 is aangegeven.

Dit advies is vastgesteld op 16 mei 2011 door: mr. H.J. Schepen, voorzitter; prof. dr. W.H.G. Wolters en mr. P.R.M. van der Ven (pr), leden; bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier.

Mr. H.J. Schepen
voorzitter

Kenmerk 2010 T 071

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Algemene overste van de Fraters CMM en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Algemene overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies partijen schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Algemene overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de BAC een afschrift van de beslissing van de overste.